

БОЛНИТЕ ЖИВЕАТ ВО СЦЕНАРИО НА ХИЧКОК

Здравствениот сектор години наназад не се одлепи од етикетирањето кое се свеѓува на корумпираност, непрофесионалност, афери, скандали...

Разговорот го водеше:
Милева ЛАЗОВА

Дали некогаш сте имале ноќна мора, кога некој ваш близок во тешка здравствена состојба сте го однеле во некоја наша болница? Дали сте почувствувале дека кај вас се јавува паника додека шетате по ходниците со болниот човек, кому му е сè потешко, а никаде нема ниедно од лицата во бели мантили за да му помогне?

Тоа е реалноста во нашиот Клинички центар, кој треба да функционира како најелитна медицинска институција во земјава, во која се испраќаат луѓе чии животи се во опасност и на кои никој друг така брзо и ефикасно не би можел да им помогне. Сликата е иста во сите здравствени институции во Македонија. Сè уште е свежо сеќавањето на случајот со 19-годишната Наташа Кметовска. Судот е на потег!!! Но, да се потсетиме што сè се случуваше во изминативе години, немаше година а да не се случи трагедија, токму поради нечија несвесност.

ЛЕКАРСКА ГРЕШКА

"Мојата роднина Љубица Ситниковска почина поради несвесноста, негрижата и неодговорноста на медицинскиот персонал од пехчевската болница", обвини роднина на починатата. При долго патување, на повредената не и била укажана потребната помош, а најскандалозно е тоа што медицинската сестра од возилото излегла во Автокоманда, патем да го посети синот, кој се школувал во Скопје. Беше ветено дека ако има докази за вината на пехчевските лекари за овој случај, против нив ќе биде покрената кривична пријава. Но...???

На Клиниката за кардиологија починал 27-годишниот струмичанец Жан Стојанов. Бил примен со тешко срцево воспаление, за неопходна итна интервенција, но Стојанов починал пред да биде опериран. Неговите родители ги

обвинуваат лекарите за крајна негрижа и за неукажување на неопходната медицинска помош.

Од другата страна, пак, беше кажано дека му била укажана потребната лекарска помош.

Светлана од Стајковци, по дводневни прегледи заради болки во стомакот и неуспешно дијагностицирање, завршила на Клиниката за абдоменална хирургија, каде требало да ја оперираат од преплет црева и додека актуелните директори "го следеле случајот", таа почнала да се породува. Но, случајот и не ќе беше смешен ако хирурзите ја оперираа Светлана од дијагнозата преплет црева.

Минатата година двегодишната Христина Ивановска почина при интервенција на бронхоскопија на Клиниката за уво, нос и грло. Родителите бараа одговорност од лекарите, убедени дека станува збор за лекарска грешка. Во целиот случај има нејаснотии, а со фактот дека детето било испратено на обдукција на Патологија, а не на Институтот за судска медицина, прекршен е Законот.

"Однесов здраво дете во болница со обична настинка, на кое му течеше носето, имаше шлаем во грлото, кој не можеше да го искашла. Направија бронхоскопија а потоа ни кажаа дека детето починало", обвини мајката на Христина. И по еден месец од смртта на двегодишната Христина, немаше официјални резултати од обдукциониот наод.

Скопјанката Хидајете Исмаили почина на Клиниката за кардиологија по компликациите кои настанале како последица од операција вадење камен од жолчка.

"Јас сум свесен дека мојата сестра нема да се врати. Со овој чин се обидуваме да ја разбудиме совеста на лекарите, кои во последно време се однесуваат несвесно со пациентите", обвинуваше Насер, најавувајќи судска реврска на случајот. Тој ги предупреди медицинските лица од Судска медицина да не ги "фризираат" резултатите, оти ќе бидат "учесници во убиство". Но, како што секогаш бива, искажувањата на хирурзите и овој пат не се совпаднаа со оние на семејството.

Бојанка Игнова почина по породувањето на Гинеколошкото одделение во велешката болница, а смртта настапила како резултат на шок од искрвавување. Обдукцијата направена три години по смртта не ја откри причината зошто умрела Татјана Митревска, а нејзиниот сопруг се сомнева дека тоа е поради лекарската негрижа во охридската бол-

ница. Татјана и првородениот син починале во Клиничкиот центар во Скопје, 22 дена по породувањето. Основата за сомневање кај семејството е прашањето зошто е направена обдукција само на бебето, кое починало од сепса и менингит.

Семејството на Горе Стојчевски од Куманово, со документ од обдукцијата обвинува дека тој умрел поради несвесно и погрешно лекување на кумановските, но и на скопските лекари. "Обдукцијата покажува дека умрел од претплет црева, а во кумановската болница го лекуваа од срце и бубрези", вели сестра му. Крајната констатација беше дека лекарот кој го прегледал Стојчевски постапил правилно и не е направена никаква грешка во текот на дијагностицирањето.

ПОТКУП

По сто дена минати на Клиниката почина 21-годишниот Марјан, а неговите родители го обвинија анестезиологот Љупчо Тасевски дека им зел мито 7.500 евра. Конечно некој е казнет за стореното дело. Анестезиологот беше обвинет за земање поткуп и доби отказ од работа.

Но, околу аферата "кеси со крв во гаража", наместо да биде казнет оној кој ги ставил во неа, беа казнети Михајло Колев и Ламбро Јамовски, вработени во Заводот за трансфузиологија, кои ја обелоденија вистината. Ги суспендираа, а врз Колев извршија притисок да потпише изјава во која се кае за она што го кажал, по што доби казна со 10 отсто од три плати.

Арогантна, нехумана, безобразна, корумпирана, пациентите ја опишаа докторката Драгица Шулева во амбулантата во селото Зелениково. Единствената докторка доаѓала и заминувала кога сакала, а за лекарските услуги наплаќала по своја тарифа. Единствената казна за ваквото однесување било прераспоредувањето на друго работно место.

Директорот од охридската болница му побарал 2.000 евра на битолчанец за да му го оперира 14-годишниот син. Кумановски лекар од хируршкото одделение бил фатен во моментот кога ги зел парите претходно обележани од полицијата. Двесте обележани евра била трагата по која МВР го откри лекарот од Воената болница. Пред да ја почне операцијата, урологот побарал 300 евра. Началник во Воената болница беше обвинет за примање поткуп, а издавал уверенија за ослободување од воената обврска.

ЗАЛОЖНИЦИ НА ОПШТЕСТВОТО

**ПРОФ. Д-Р СПАСЕ ЈОВКОВСКИ,
ДИРЕКТОР НА НЕУРОХИРУРГИЈА**

☀ Професоре Јовковски, Вие се занимавате со оваа професија. Како ги коментирате случувањата во Клиничкиот центар, кои мораме да признаеме дека зачестиа?

ЈОВКОВСКИ: Непосредно по случувањата со пациентката Кметовска, изјавив дека состојбите во здравството се одраз на состојбите во општеството. Го гледам општеството како заболен организам, а здравството негов орган кој не може да биде изолиран од него и исто така е болен. Ова што се случи можеби е инцидент, меѓутоа подолго време го кажувам мислењето дека здравството е заложник во општеството во отсуство на концепција, стратегија на државата, за тоа како треба да функционира системот за здравство. Се смета дека здравството е социјална категорија, дека медицинската професија е хумана, меѓутоа не и хуманитарна, но да не ме сфатат погрешно, не може да се амнестираат непрофесионални или нестручни дејствувања на колегите-лекари. Тие не можат да бидат затскриени зад овие проблеми, кои постојат во здравството како систем во општеството.

☀ Како вие како Лекарска комора реагирате, односно каков е нејзиниот став?

ЈОВКОВСКИ: Лекарската комора издаде соопштение во кое изрази загриженост. Секако дека со огромно внимание таа ги следи актуелните состојби во здравството, меѓутоа во рамките на Статутот. Овие настани ќе бидат формално разгледувани во органите и во институциите на Комората. Веднаш ќе кажам дека не треба да се чека и нема да се чека одлуката на судските органи дефинитивно да се определат одредени санкции. Според тоа, Судот на честа може само по претходно писмено барање да заседава, но Лекарската комора како институција формирана со закон има обврска да делува превентивно. Иницијалното мислење е дека Лекарската комора во своите тела и органи треба да заземе став дека мора со големо внимание да ги оцени овие случувања од аспект на професионална организација. Но, исто така, сметам дека Здружението на хирурзите во рамките на Македонското лекарско друштво има обврска да го разгледа конкретниот случај, дали е направен стручен, а за професионален или непрофесионален однос е надлежна Лекарската комора, која може да одземе трајно или времено лиценца за работа.

☀ Дали некој лекар досега ја изгубил лиценцата за работа поради лекарска грешка, непрофесионалност?

ЈОВКОВСКИ: Овие лиценци немаат вредност. Формално правно сите кои практикуираат треба да имаат лиценци. Сметам дека 10 отсто имаат формален документ-лиценца, затоа што таа е само лиценца за практикување медицина. Другите лиценци кои ќе се издаваат на почетокот од годинава ќе бидат лиценца за работа која ѝ ќе се одзема. Не ми е познато дека е одземена лиценца ни времено ни трајно, колку што знам таков случај немало, иако мислам дека имало причина барем за времено одземање.

☀ Освен одземањето лиценца, кои други казни би следувале за вакви случаи?

ЈОВКОВСКИ: Не можам да ви кажам затоа што не сум член на Судот на честа, но според Статутот постојат јавни опомена. Има писмо во врска со еден случај во Клиничкиот центар од пред неколку месеци, каде што Комисијата за етички прашања достави писмено укажување во кое го осуди однесувањето на одредени

колеги, но тоа е само мислење, став на Етичката комисија, но не и формална санкција на Судот на честа. Едноставно кажано, се сомневам дека воопшто има, а кога и би имало, досега тоа не е сфатено сериозно.

☀ Вие сте член и на Етичкиот комитет. Од кога тој функционира, која е неговата цел?

ЈОВКОВСКИ: Етичкиот комитет е институција на Комората, кој има повеќе советодавна улога, улога превентивно да делува и да ги следи состојбите меѓу пациентите и општеството. Во неа членови не се само лекари, има и адвокати и новинари и тоа повеќе е тело на интелектуалци кое ги изразува своите ставови со консензус, но за глобални проблеми нема ингеренции на орган кој одредува санкции.

☀ Се случиа многу несреќни случаи. Станува збор за лекарска грешка и ако е тоа во прашање кои се причините: непотизам, ниски плати, непрофесионалност или...?

ЈОВКОВСКИ: Мислам дека има многу причини за кои не може да се најде оправдување. Непотизмот е многу изразен. Кога тоа би биле квалитетни кадри би било в ред, но за жал практиката не покажува така. Платите се несоодветни, но и проблемот не е така едноставен, бидејќи мнозинството пациенти од Македонија се лекуваат во Клиничкиот центар, а плати земаат сите лекари во државата, а не заработиле ни за храна и превоз. Не сум ниту суетен ниту необјективен. Мислам дека здравството во Македонија е концепирано на лош начин. Има такви кои малку работат и такви кои многу се совесни во својата професија. Меѓутоа, јасно е дека тоа не може да биде причина за непрофесионално и нестручно однесување.

☀ Дали Лекарската комора покренала истрага за одредени случаи?

ЈОВКОВСКИ: Да, има истрага на барање од семејство, конкретно за еден случај од октомври лани. Се покажа дека е неосновано барањето за нестручно лекување, а од друга страна Комисијата за етички прашања, но не Судот на честа, укажа на непрофесионално однесување на одредени колеги, кои направија случај од нешто што не требаше да се случи. Формално таква постапка имаше.